

(Huidige wet vormt nuttige overgang naar nieuwe Omgevingswet en nieuwe Algemene wet bestuursrecht)

Crisis- en herstelwet is bloeiende proeftuin

Binnenkort behandelt de Tweede Kamer het wetsvoorstel tot permanent maken van de Crisis- en herstelwet. Eind februari wijdde de Tweede Kamercommissie een rondetafelgesprek aan dit dossier. De uitgenodigde wetenschappers gaven unaniem blijk van hun ongezouten kritiek op de wet. De strekking van hun reacties was dat eerst een goede evaluatie nodig is. Andere geluiden waren: 'Zorg voor betere toepassing van huidige wetgeving', 'de praktijk zit niet te wachten op weer een wetswijziging' en 'de wet is een antwoord op oude wetgeving; wacht op de Omgevingswet en de Wet natuur'.

Het spanningsveld tussen wetenschap en praktijk is ook in de juridische wereld niet ongebruikelijk en zelfs gezond. Maar de discrepantie neemt in het discours rond de Crisis- en herstelwet extreme proporties aan. Wij menen dat de Crisis- en herstelwet zijn nut bewijst en dat wij ervan kunnen leren. Toegegeven: niet alle onderdelen zijn succesvol. En in de directe koppeling die het kabinet heeft aangebracht met - een in cijfers uit te drukken - groei van werkgelegenheid in de bouw, hebben wij nooit geloofd.

Toch vinden wij dat de Crisis- en herstelwet ook na 2013 van kracht moet blijven, in afwachting van de nieuwe Omgevingswet en de nieuwe Algemene wet bestuursrecht. Wij beschouwen het voorstel tot verlenging van de Crisis- en herstelwet als een halte van een omvangrijker en reeds opgestart wetgevingstraject. De

Crisis- en herstelwet zorgt voor tempo en schept mogelijkheden voor innovatieve oplossingen en nieuwe samenwerkingsvormen (tussen overheden onderling en met marktpartijen).

Snellere beroepsprocedure

De belangrijkste voordelen van de wet liggen besloten in de (tijdelijke) aanpassingen van de Algemene wet bestuursrecht (zie hoofdstuk 1, afdeling 2). Zij leiden tot minder en snellere beroepsprocedures. Uit de Tussenrapportage evaluatieonderzoek procesrechtelijke bepalingen Crisis- en herstelwet blijkt bijvoorbeeld dat de toepasselijkheid van de 'zesmaandentermijn-uitspraak' (art. 1.6, lid 4 Chw) voor aanzienlijke versnelling van de doorlooptijden van de betreffende beroepszaken zorgt. De mate van overschrijding van de zesmaandentermijn is beperkt. Dit biedt initiatiefnemers en investeerders eerder zekerheid en reduceert het procesrisico.

Analyse

In verschillende rapportages en publicaties is de werking van de Crisis- en herstelwet geanalyseerd, bijvoorbeeld in de rapportage *Praktijkervaringen Crisis- en herstelwet (evaluatie 2010-2011)*. Hieruit blijkt dat gunstige ervaringen opgedaan worden met 'de bijzondere voorzieningen en projecten'. Zo zijn inmiddels dertien gebiedsontwikkelingsgebieden aangewezen, waaronder Amsterdam (Buiksloterham), Tilburg (Sporzone), Rotterdam (Stadshavens), Deventer (Sporzone), Doetinchem (Iseldonks) en Soest (Soesterberg-Noord). Een tijdelijke afwijking (voor een periode van maximaal tien

jaar) van milieukwaliteitsnormen is op basis van dit instrument mogelijk. Uit de publicatie *Eenvoudig beter in de praktijk Crisis- en herstelwet projecten in beeld* blijkt dat dit instrument haar nut bewijst. Meestal gaat het om de gefaseerde transitie van een monofunctioneel bedrijventerrein naar een gebied met een gemengde bestemming met daarin ook wonen en voorzieningen. Geleidelijk 'van kleur verschieten' van gebieden zullen wij in de naaste toekomst veel vaker tegenkomen. De huidige wetgeving vormt daarvoor een blokkade.

Innovatieve experimenten

Aanwijzing tot innovatief experiment maakt afwijking van een aantal wetten mogelijk ter wille van vernieuwingen op het terrein van de duurzaamheid. De tot nu ingediende projecten geven vooral innovaties op energiegebied en bodembeheer een kans op toepassing in de praktijk.

In het wetsontwerp wordt een aantal quick wins toegevoegd. Het meest in het oog springende element is afschaffing van de uitgebreide procedure voor de tijdelijke afwijking van het bestemmingsplan (artikel 2.2.1, onderdelen A en E). Deze verbetering is gerelateerd aan de ervaringen die in Eindhoven met het project Strijp-S zijn opgedaan. Dit artikel maakt bijvoorbeeld de transformatie van leegstaande kantoren eenvoudiger.

Een andere quick win beoogt het terugdringen van (kostbare) onderzoeksverplichtingen en geeft in een aantal specifiek omschreven gevallen een indicatie van de houdbaarheidsdatum van onderzoeksgegevens.

In de huidige wetgeving is niet uniform geregeld hoe lang die gegevens meegaan. Verduidelijking betekent in dit geval verbetering.

Onze conclusie luidt dat de Crisis- en herstelwet een bloeiende en nuttige proeftuin is voor vernieuwing van het omgevingsrecht. Dat een deel van de wetenschappelijke wereld zo te hoop loopt tegen deze wet, illustreert de onoverbrugbare afstand tussen een deel van juridische wetenschap en de praktijk van het omgevingsrecht. Met andere woorden: als men meent dat het meer dan complexe bouwwerk van het huidige omgevingsrecht nauwelijks een probleem vormt, maakt men onderdeel uit van dat probleem.

PROF. MR. FRISO DE ZEEUW, praktijkhoogleraar Gebiedsontwikkeling TU Delft, directeur Nieuwe Markten Bouwfonds Ontwikkeling
MR. NICOLETTE ZANDVIJLT, juridisch beleidsmedewerkster Neprom